

M Ø T E

i EØS-utvalget

tirsdag den 26. september 1995 kl. 15.15

Møtet vart leidd av leiaren i EØS-utvalet,
Haakon Blankenborg.

Til stede var: Haakon Blankenborg, Jan Petersen, Marit Arnstad, Hallvard Bakke, Kjell Magne Bondevik, Kaci Kullmann Five, Fridtjof Frank Gundersen, Brit Hoel, Ragna Berget Jørgensen, Anders Talleraas, Einar Steensnæs, Roger Gudmundseth og Reidar Johansen.

Av Regjeringens medlemmer var til stede:
Handelsminister Grete Knudsen.

Følgende embetsmenn ble gitt adgang til møtet: Fra Utenriksdepartementet: ekspedisjonssjef Per Ludvig Magnus, ekspedisjonssjef Atle Leikvoll, underdirektør Henning Stirø, byråsjef Margit Tveiter og rådgiver Torgeir Fjærtøft.

Videre var til stede EØS-utvalgets sekretær, Åge B. Grutle.

Dagsorden:

1. Aktuelle rettsaker for møtet i EØS-komiteen 29. september 1995.
(Brev fra Utenriksdepartementet med oversikt over de relevante rettsaker vil bli omdelt 29. ds.).
2. Eventuelt.

LEIAREN I EØS-UTVALET: Eit samandrag av dei aktuelle rettsaktene er omdelt til medlemene, og det er også rettsaktene.

I tillegg til orientering er også som vanleg utkast til dagsorden for EØS-komiteen omdelt.

Sak nr. 1

Aktuelle rettsaker for møtet i EØS-komiteen 29. september 1995.

(EK)

STATSRÅD GRETE KNUDSEN: Det synes å være bare to rettsakter som kommer opp i EØS-komiteens møte nå den 29. september. Men det er to viktige rettsakter - om miljø og om energiøkonomisering. Ingen av dem skulle, i og med at det er forbedringer, være vanskelige på noen som helst måte.

Før jeg går inn og sier litt om disse rettsaktene, vil jeg orientere litt om sommerens begivenheter, i og med at jeg også har sagt til ulike medier at jeg skal komme tilbake til de ikke offentlige erklæringene. Jeg kommer til å orientere Stortinget om det senere i høst i forbindelse med den handelspolitiske redegjørelsen som vil finne sted 12. oktober.

En viktig sak som altså ble diskutert på EØS-komiteens møte den 18. juli, var spørsmålet om bruken av ikke offentlige erklæringer når rådet vedtar EUs rettsakter. Rådets juridiske tjeneste hadde etter initiativ fra EU utarbeidet en rapport om bruken av disse erklæringer, som inntas i ikke offentlige referater når rådet har møter. Det gjelder erklæringer knyttet til rettsakter som skal vedtas i rådet. Innholdet i erklæringene varierer. Mange - faktisk et flertall - må karakteriseres som rene stemmeforklaringer fra ett eller flere medlemsland, mens andre erklæringer kan inneholde tolkninger eller presiseringer fra enkeltland av rettsaktene. I enkelte tilfeller deltar også kommisjonen når slike erklæringer avgis, og hvis kommisjonen sammen med medlemsland gjør dette, kan det ikke utelukkes at erklæringer i slike tilfeller kan komme til å påvirke kommisjonens senere tolkning og anvendelse av regelverket.

La meg også med en gang fastslå at det rettslige utgangspunktet er helt klart, at EU-domstolen ikke tillegger slike erklæringer noen vekt i sine avgjørelser. Det fremgår også av EU-domstolens egen praksis, og er understreket sterkt i den rapporten som rådet selv har fått utarbeidet fra den juridiske tjenesten. Men EFTA-landene har betenkeligheter. Hvis EFTA-landene i EØS ikke kjenner til erklæringer som gjelder rettsakter som innlemmes i EØS-avtalen, kan man i teorien se for seg at ulik praksis anvendes i EFTA-pilaren og EU-pilaren. Det vil stride mot EØS-avtalens krav om et enhetlig EØS-marked bygd på mest mulig lik anvendelse av felles regler.

Som jeg allerede har sagt, vil ikke EU-domstolen tillegge disse erklæringer noen vekt hvis det blir en rettssak, men det vil kunne komme senere etter at praksis i tilfelle har vist seg. Derfor tok vi opp dette spørsmålet på møtet i komiteen den 18. juli. Det ble understreket fra vår side at det var i begges

(EK)

interesse å ha åpenhet om hvordan regelverket blir tolket. Fra EFTA-siden anmodet vi også om at kommisjonen informerte om sin egen praktisering til oss. Kommisjonens representant svarte med at det ikke var rettslig bindende, men uttrykte også forståelse for den bekymring som fremkom fra vår side, og lovet å bringe det videre i EU-systemet.

Jeg tok også dette opp selv den 25. juli da jeg møtte kommissær Hans van den Broek. Han lot det skinne klart igjennom at han ikke var fornøyd med praksis, og at han ønsket åpenhet. Det samme har Europaparlamentet uttrykt, og nå avventer man en rapport som rådets representanter har bedt Cooper om å utarbeide. Den vil være ferdig ca. 1. oktober.

Vi synes fra vår side at det er riktig å følge opp dette, selv om det ikke har vært noen saker hvor vi kan peke på at det har vært ulik praksis som har fått betydning. Men dette vil vi komme tilbake til igjen.

(KML)

Så til de to sakene som dreier seg om møtet nå i slutten av måneden. Det første direktivet dreier seg om tiltak mot luftforurensning som er forårsaket av utslipp fra motorvogner. Denne saken vil bare betinge en forskriftsendring, og for Norge betyr direktivet at grenseverdien for tillatt utslipp må skjerpes.

Den andre saken dreier seg om energimerking. Energimerking av kjøleskap, frysere og kombinasjoner av slike står omtalt på den kommenterte listen over rettsakter, og dette rammedirektivet innebærer at husholdningsapparater skal ha et merke og et opplysningsskjema. Det blir altså et påbud, mens det tidligere har vært et ønske eller en frivillig ordning. I og med at det blir et påbud om å gjennomføre dette innen 1. januar neste år, må det en lovendring til hos oss.

LEIAREN I EØS-UTVALET: Skal vi først ta spørsmål i tilknytning til dei to rettsaktene, og dersom det er spørsmål om andre ting, kome tilbake til dei etterpå? Er det nokon som har merknader til rettsaktene, om kjøleskap og bilar? - Det var det ingen merknader til. Vi går då over til dei andre tema, som var ei orientering om desse erklæringane. Lat meg understreke det statsråden sa, at Stortinget vil bli orientert om denne saka på ordinær måte gjennom utgreiinga, slik at dette berre er ei mellombels orientering og ei oppfølging av det som er sagt tidlegare. Stortinget blir orientert på vanleg måte seinare.

(KML)

MARIT ARNSTAD (SP): Det gjelder ikke de ikke-offentlige erklæringer. Jeg stilte noen skriftlige spørsmål i juli, fordi vi ikke hadde møte i utvalget den måneden. Det gjaldt protokoll 3, handel med bearbeidede landbruksvarer. Det er et nokså uavklart tema i EØS-samarbeidet, og jeg synes det er positivt hvis vi får en handelspolitisk redegjørelse 12. oktober. Temaet står også på dagsordenen for møtet nå til uka. Er det nå trolig at en vil komme såpass langt at det er noen vits i å informere Stortinget til det tidspunktet? Stortinget har ikke vært informert på meget lang tid når det gjelder akkurat det spørsmålet.

KACI KULLMANN FIVE (H): Når det gjelder spørsmålet om disse ikke-offentlige erklæringene, synes jeg det er håndtert på en meget skikkelig måte fra EFTA-siden, inkludert fra norsk side, og jeg ser frem til at vi forhåpentligvis kan få resultater av en slik pressvirksomheten. Det gjenstår jo å se. Jeg legger imidlertid betydelig vekt på at dette hittil ikke har vist seg å være noe problem, men samtidig er det helt klart nødvendig å ta det opp for å forhindre at det eventuelt skulle bli problematisk.

KJELL MAGNE BONDEVIK (KRF): Når det gjelder det siste, er jeg enig i det, og det er en litt utilfredsstillende praksis som jeg håper blir endret, slik statsråden var inne på. Vi får avvente det.

Så vil jeg bare høre om det er noe nytt, eventuelt noe mer spennende å si om de øvrige punkter på dagsordenen i EØS-komiteens møte utover de to direktiver som vi har fått oss forelagt skriftlig. Når det gjelder en del andre saker der som har stor interesse, skjønner jeg at hvis de i det hele tatt kommer opp, er det helt foreløpige drøftinger, og at det ikke foreligger noen direktivutkast. Men er det noe å si om framdriften når det gjelder de andre punktene her, som jo egentlig er viktigere enn de to direktivene vi har på bordet i dag?

STATSRÅD GRETE KNUDSEN: Protokoll 9, om fisk, utgår fra dagsordenen. Det samme gjør "TV uten grenser".

Når det gjelder spørsmålet fra Marit Arnstad om protokoll 3, er det ikke noe særlig å formidle om det, for vi hadde lagt opp til at vi kan-

(KML)

skje skulle få en midlertidig avtale. Det ser ikke ut til å bli gjort med det første, og derfor har vi nå lagt oss på en strategi om å prøve å få til en permanent ordning så snart som mulig, men kanskje fra januar neste år. EFTA-landene vil anmode i EØS-komiteen om at vi ut fra den strategien nå fortsetter arbeidet. Ellers er det ingenting å melde, men så snart det er det, er det klart at Stortinget vil bli informert.

Bare en liten melding videre til Bondevik, som spurte om det var noen særlig spennende saker. Det er det faktisk ikke, slik det ser ut på den dagsordenen som vi til nå har oversikt over.

LEIAREN I EØS-UTVALET: Er det fleire som ber om ordet? - Det er det ikkje. Er det nokon som vil ha ordet under Eventuelt? - Det er det heller ikkje.

Møtet slutt kl. 15.30.